

**TIL DEG
SOM BUR
I FOSTERHEIM**

13-18 år

FORORD

Om du les denne brosjyren, er det sikkert fordi du skal bu i ein fosterheim i ein periode eller allereie har flytta til ein fosterheim. Det er omrent 7500 barn i Noreg som bur i fosterheim, og ca. halvparten er i alderen 13 til 18 år. Det er mange grunnar til at barn bur i fosterheim, men felles er det at deira eigne foreldre ikkje kan ta seg av dei i ein kortare eller lengre periode.

I denne brosjyren har vi skrive litt om det vi synest det er viktig at du veit når du bur i fosterheim. Det står også ein del om kven du kan be om hjelp om du treng det. Om du synest noko av det som står i denne brosjyren, er vanskeleg å forstå, kan du be fosterforeldra dine, tilsynsføraren din eller ein saksbehandlar i barnevernenesta om å forklare det nærrare. Vi har også laga ein annan brosjyre for barn i fosterheim. Det som står i den, kan vere lettare å forstå.

KVA ER EIN FOSTERHEIM?

Fosterforeldre er vaksne som tek vare på barn som ikkje kan bu saman med foreldra sine. Fosterheimen skal vere mest mogleg lik ein vanleg heim. Fosterforeldra dine skal ha tid og overskot til å ta seg av deg og til å gi deg ein trygg og god heim. Dei skal samarbeide godt med barneverntenesta og med andre som skal hjelpe deg. Det kan til dømes vere lærarar, legar, psykolog, støttekontakt eller besøksheim. Dei skal også samarbeide med familien din og andre som du skal vere saman med.

"Fosterforeldra dine
skal gi deg ein trygg
og god heim."

"Du har rett til å
få snakke med
saksbehandlaren din
i barneverntenesta."

BARNEVERN- TENESTA

I kvar kommune er det ei barneverntenesta. Du har ein saksbehandlar i barneverntenesta. Saksbehandlaren din skal komme og besøke deg i fosterheimen minst fire gonger i året for å sjå om du har det bra der. Om du har budd i fosterheimen i to år og har det bra der, kan barneverntenesta bestemme at det er nok å komme to gonger i året.

Du har rett til å få snakke med saksbehandlaren din når du lurer på noko. Du kan be om å få snakke med saksbehandlaren din utan at fosterforeldra dine er til stades. Barneverntenesta har plikt til å lage ein plan for korleis du skal ha det når du er i fosterheimen, og kva hjelp du treng mens du er der. Planen skal også seie noko om kor lenge barneverntenesta meiner at du skal vere i fosterheim. Om det er behov for det, skal planen endrast.

Barneverntenesta skal følgje med på at planen blir følgd, når dei kjem på besøk i fosterheimen.

Saksbehandlaren din skal også ha kontakt med fosterforeldra dine til dømes ved besøk i fosterheimen, på møte i barneverntenesta og på telefon. Nokre av desse møta kan du også vere med på om du ønskjer det. Dette er det saksbehandlaren din som bestemmer.

Saksbehandlaren din skal ha kontakt med foreldra dine og tilby dei rettleiring og oppfølging. Saksbehandlaren din kan også hjelpe foreldra dine til å få hjelp frå andre om dei ønskjer det.

KVA ER EIN TILSYNSFØRAR?

Når du bur i ein fosterheim, har du rett til eigen tilsynsførar som skal passe på at du har det bra i fosterheimen din.

Tilsynsføraren er ein person som du kan snakke med om korleis du har det i fosterheimen.

Det er barnvernenesta som skal finne ein tilsynsførar til deg, og du skal få høve til å seie kva du meiner, før tilsynsføraren blir vald. Det er saksbehandlaren i barnevernenesta som skal fortelje deg namnet på tilsynsføraren. Fosterforeldra og foreldra dine skal også vite kven tilsynsføraren din er. Du kan snakke med tilsynsføraren din når du vil, og du har rett til å snakke med tilsynsføraren din alleine.

Tilsynsføraren din skal komme og snakke med deg minst fire gonger i året, og skal fortelje deg korleis du kan få tak i han eller henne utanom besøka om du treng det. Om du har budd i fosterheimen i meir enn to år, kan du og barnevernenesta bli einige om at tilsynsføraren berre skal besøke deg to gonger i året.

Om tilsynsføraren din ikkje kjem, må fosterforeldra dine seie frå til barnevernenesta om det.

Her er noko av det tilsynsføraren ønskjer å snakke med deg om:

- Er det noko spesielt som har hendt sidan sist?
- Korleis trivst du i fosterheimen?
- Korleis er det på skulen?
- Kva gjør du etter skuletid og i helgane?
- Korleis er samværet med familien din?
- Er det noko spesielt som skal skje i tida framover?

Tilsynsføraren din skal skrive rapportar om det du fortel. Desse rapportane skal leverast til barnevernenesta. Saksbehandlaren din i barnevernenesta les rapportane. Om du fortel tilsynsføraren din om noko som du treng hjelp med, skal barnevernenesta syte for at du får den hjelpe du treng. Om du synest det er vanskeleg å få god kontakt med tilsynsføraren din, kan du seie frå om det til barnevernenesta.

"Du kan snakke med tilsynsføraren din om korleis du har det i fosterheimen."

KVEN BESTEMMER KVA NÅR DU BUR I FOSTERHEIM?

Du

Etter kvar som du blir eldre, skal du få bestemme meir og meir sjølv. Fosterforeldra dine skal hje be deg slik at du får drive med fritidsaktivitetar som du liker, og slik at du får vere saman med venner du trivst med. Når du er fylt 15 år, har du mellom anna rett til å bestemme kva skule du vil gå på, og kva religion du vil høyre til.

Fosterforeldra

Når du er i fosterheim, har fosterforeldra dine ansvaret for deg og skal ta avgjelder som gjeld deg i det daglege. Det betyr mellom anna at fosterforeldra dine skal ha kontakt med skulen, følge opp fritidsaktivitetane dine og ta deg med til lege om du er sjuk. Det er også fosterforeldra dine som har det avgjerande ordet når det gjeld avtalar mellom dykk om kor lenge du kan vere ute om kvelden, og kva slags aktivitetar du kan vere med på.

Foreldra dine

Foreldra dine bestemmer vanlegvis kva religion du skal høyre til, og skulegangen din fram til du er 15 år. I tillegg bestemmer dei mellom anna kva namn du skal ha, både fornamn og etternamn.

Barneverntenesta

Nokre store avgjærer må fosterforeldra dine snakke med barneverntenesta om. Det gjeld til dømes om du kan vere med dei på utanlandsturar utanfor Norden, og om dei kan ta med seg deg og flytte til ein annan stad.

Fylkesnemnda

I nokre saker er det foreldra som bestemmer at eit barn skal bu i fosterheim, og andre gonger er det fylkesnemnda.

Fylkesnemnda består av ein leiar som er jurist, og to til fire personar som blir kalla fagkunngle og lekmenn. Dei fagkunngle kan vere psykolog, barnevernspedagog eller sosiolog. Lekfolk skal vere heilt «vanlege» folk. Når dei skal bestemme noko for eit barn, blir det arrangert eit møte. Her møter også saksbehandlaren fra barneverntenesta med ein advokat og foreldra dine med advokat. Når du har fylt 15 år, har du også det vi kallar partsrettar, og kan møte med eigen advokat.

Andre som kjenner deg og familién din, kan bli bede om å komme til møtet i fylkesnemnda for å svare på spørsmål. Fylkesnemnda og advokatane stiller spørsmål for å få mest mogleg informasjon om deg og korleis du har det. Om du allereie bur i fosterheim når fylkesnemnda skal bestemme noko for deg, kan fosterforeldra dine bli kalla inn som vitne.

Om det er fylkesnemnda som har bestemt at du skal bu i fosterheim, bestemmer fylkesnemnda også kor ofte du skal treffé foreldra dine, og om du skal flytte heim att til familién din eller ikkje.

RETT TIL Å FÅ VITE

Du har rett til å få vite kvifor du er i fosterheim, og kor lenge du skal vere der. Det er barneverntenesta som har ansvaret for at du får informasjon, sjølv om det kanskje er fosterforeldra dine som snakkar med deg om dette.

"Du kan spørje om kvifor og kor lenge du skal vere i fosterheimen."

TEIEPLIKT

Både fosterforeldra dine, saks-behandlaren og tilsynsføraren har teieplikt når det gjeld deg og bakgrunnen din. Dei kan snakke med kvarandre om deg for å kunne syte for at du har det bra, på ein god måte. Om du begynner på ny skule, er det viktig å snakke om kva lærarane skal få vite om deg, og kva dei andre i klassen skal få vite. Det kan vere lurt at dei veit at du bur i fosterheim.

DU SKAL FÅ SEIE MEININGA DI

Både fosterforeldra dine og andre vaksne som tek avgjørder som gjeld deg, skal la deg få seie det du meiner. Dei skal også høre på deg og ta omsyn til det du seier. Du har alltid rett til å seie det du meiner, men du er ikkje nøydd til å seie kva du meiner, sjølv om dei vaksne spør. Nokre fosterbarn synest at det blir mange vaksne å snakke med. Om du har det sånn, kan du ta det opp med fosterforeldra dine eller seie det direkte til saksbehandlaren og tilsynsføraren.

"Dei vaksne skal høre
på deg."

ØKONOMI

Fosterforeldra dine får pengar frå barneverntenesta og barnetrygd kvar månad som skal gå til mat, klede, lommepengar, telefon, ferie og fritidsaktivitetar. Det er fosterforeldra dine som bestemmer over desse pengane og kor mykje du skal få i lommepengar. Om du held på med fritidsaktivitetar som kostar mykje pengar, kan fosterforeldra dine søkje om pengar til dette frå barneverntenesta.

"Du kan fortelje om samværet til saksbehandlaren din og tilsynsføraren din."

SAMVÆR MED FAMILIEN DIN

Du har rett til å vere saman med foreldra dine når du bur i fosterheim. Kor mykje du skal vere saman med dei, blei bestemt av fylkesnemnda eller av barnevertenesta og foreldra dine samtidig som det blei bestemt at du skal bu i fosterheim. Nokre gonger kan det vere bestemt at du ikkje skal vere saman med foreldra dine.

Det kan også vere bestemt at du skal vere saman med andre slektningar eller personar som du kjenner godt. Fosterforeldra dine skal hjelpe til slik at du får vere saman med dei. Du kan også seie frå om det er nokon i familien din eller andre du hadde kontakt med før du flytta, som du gjerne vil treffe.

Barnevertenesta skal lage ein plan for kven du skal treffe, kor ofte og kvar. Dette gjeld også for bursdagar, jul og andre høgtider. Nokre gonger bestemmer dei også kor ofte du og familien din skal ringje til kvarandre.

Barnevertenesta eller fylkesnemnda kan bestemme at det skal vere nokon saman med deg når du treffre foreldra dine. Du kan også seie frå anten til fosterforeldra dine, saksbehandlaren eller tilsynsføraren om du vil at det skal vere nokon saman med deg.

Både saksbehandlaren i barnevertenesta og tilsynsføraren skal spørje deg korleis du synest besøka er, og om du ønskjer at de skal treffast oftare eller sjeldnare.

NÅR DU FYLLER 18 ÅR

Når du fyller 18 år, har ikkje barnevernet omsorga for deg lenger. Du kan likevel framleis bu i fosterheimen. Barneverntenesta skal snakke med deg om du ønskjer å halde fram med å bu i fosterheimen, i god tid før du fyller 18 år. Om du ønskjer det, kan barneverntenesta bestemme at du skal få bu i fosterheimen vidare eller få anna hjelp frå barneverntenesta fram til du fyller 23. Du kan klage til fylkesmannen om barneverntenesta bestemmer at du ikkje kan få bu i fosterheimen etter at du har fylt 18 år. Du skal få hjelp av barneverntenesta om du vil sende ein slik klage. Du kan også ringje til fylkesmannen for å få hjelp med klagene.

Nokre ungdommar som sjølv har budd i fosterheim eller på barneverninstitasjon, har laga ein film om det å vere 17 år og bestemme seg for kva ein vil på 18-årsdagen. Filmen heiter «En verdig start på voksenlivet - en film om ettervern». Barneverntenesta har denne filmen, og du bør sjå på denne i god tid før du fyller 18 år, anten saman med fosterforeldra dine, saksbehandlaaren eller tilsynsføraren.

Dei ungdommene som har laga filmen, er med i ei foreining som heiter Landsforeningen for barneværnbarn. Du kan finne ut meir om foreininga ved å gå inn på nettstaden www.barnevernsbarna.no.

Spør etter filmen "En verdig start på voksenlivet - en film om ettervern."

VIL DU VITE MEIR?

Det finst ei eiga lov som heiter barnevernlova. For å forklare meir om lova er det laga forskrifter, retningslinjer og rettleiarar. I fosterheimsforskrifta står det meir om korleis du skal ha det når du er i fosterheim. I retningslinjer for tilsynsførarar for fosterheimar står det mykje om kva eint tilsynsførar skal gjere.

Barnevernlova, fosterheimsforskrifta og retningslinjene for tilsynsførarar finst på Internett mellom anna på nettstaden til Barne- og likestillingsdepartementet: www.regjeringen.no.

Om du ikkje har tilgang til Internett eller synest det er vanskeleg å finne desse dokumenta, kan du be om få lova, forskrifta og retningslinjene av saksbehandlaren din.

VIKTIGE TLF NUMRE

VIKTIGE TELEFONNUMRE - SKRIV INN HER:

Tilsynsførar

Namn: _____

Adresse: _____

Telefonnummer: _____

**Saksbehandlar
i barneverntenesta**

Namn: _____

Adresse: _____

Telefonnummer: _____

Fylkesmannen

Namn: _____

Adresse: _____

Telefonnummer: _____

**Barne-, ungdoms-
og familieetaten**
Universitetsgaten 7
Postboks 8113 Dep.
0032 Oslo
www.bufetat.no